

Sygn. akt I ACa 1219/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Matuszek
Sędziowie:	SSA Elżbieta Lipińska SSA Franciszek Marcinowski (spr.)
Protokolant:	Katarzyna Stalewska

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) *spółki z o.o.*

w G.

przeciwko **Zakładom (...) S.A. w G.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 17 lipca 2013 r. sygn. akt VI GC 27/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 4 w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.250 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód – (...) sp. z o.o. w G. – po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa dochodził od pozwanych Zakładów (...) S.A. w G. kwoty 48.043,99 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 19 listopada 2012 r. tytułem opłat za odprowadzanie ścieków.

Sąd Okręgowy w Opolu wyrokiem z dnia 17 lipca 2013 r. zasądził

od pozwanego na rzecz powoda kwotę 22.593,43 zł, co do której pozwany uznał powództwo, z odsetkami ustawowymi od dnia 15 listopada 2012 r., umorzył postępowanie w zakresie kwoty 63.796,83 zł, co do której powód ograniczył roszczenie, oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy ustalił, że strony w dniu 15 czerwca 2004 r. zawarły umowę o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. Przewidziano w niej, że podstawą zaszeregowania pozwanego do grupy taryfowej cen stawek i opłat jest rodzaj odprowadzanych ścieków oraz średnie wartości wskaźników zanieczyszczenia w odprowadzanych ściekach, a kwalifikacja do grupy taryfowej na rok kalendarzowy dokonywana jest na podstawie badań z IV kwartału poprzedniego roku. Zaszeregowanie do poszczególnych grup taryfowych odbywa się na podstawie rodzaju odprowadzanych ścieków oraz ich parametrów jakościowych określanych uchwałami Rady Miejskiej na poszczególne lata. Jeżeli badania dla ustalenia grup taryfowych (analizy 7 prób ścieków) lub badania kontrolne sprawdzające stan zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach wykonane przez powoda wykazą przekroczenia dopuszczalnych stężeń ChZTCr danej grupy taryfowej, to od najbliższego okresu rozliczeniowego zostaną ustalone nowe stawki opłat za ścieki.

W załączniku nr 2 do umowy określono zasady przeprowadzania kontroli i poboru prób ścieków, zgodnie z którymi badania laboratoryjne jakości ścieków prowadzi Odbiorca w zakresie wskaźników zanieczyszczenia (ChZTCr, BZT5, zawiesiny ogólnej, azotu ogólnego, azotu amonowego, azotu azotanowego, fosforu ogólnego, odczynu) określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych, ustalonym dla oczyszczalni ścieków – raz na kwartał, zaś w zakresie ChZTCr – codziennie. Punkt 5 tegoż załącznika stanowi, że częstotliwość kontrolnych badań laboratoryjnych ścieków prowadzonych przez powoda w przypadku badania dla ustalenia grup taryfowych i stawki opłat za ścieki, analizy 7 prób ścieków pobranych w 7 kolejnych dniach, nie więcej niż na kwartał w zakresie ChZTCr przeprowadzi wykonawca badań, tj. laboratorium uzgodnione między stronami lub – w przypadku braku porozumienia – laboratorium (...), natomiast badanie kontrolne sprawdzające wykona laboratorium powoda z prób losowo wybranych według własnych ustaleń czasowych.

W piśmie z 25 października 2011 r. powód poinformował pozwanego o zamiarze przystąpienia do badań jakości ścieków odprowadzanych do kanalizacji przez pozwanego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych w celu ustalenia taryf opłat za rok 2012 r. Powód wskazał w tym piśmie, że badania odbędą się na zasadach określonych w umowie z 15 czerwca 2004 r. i zwrócił się z prośbą o pisemne potwierdzenie akceptacji wykonania badań przez (...) sp. z o.o. w G. bądź też wskazanie niezależnego laboratorium w terminie do 5 listopada 2011 r. Pozwany w odpowiedzi zaproponował, jako wykonawcę Zakład (...) s.c. oraz Laboratorium (...). W dniu 22 listopada rozpoczęto badania taryfowe ścieków odprowadzanych przez pozwanego do sieci kanalizacyjnej. Pismem z dnia 14 grudnia 2011 r. powód przekazał pozwanemu sprawozdanie z prowadzonych badań ścieków, zestawienie wyników analiz wskaźnika ChZTCr wykonanych przez Zakład (...) oraz raport tegoż zakładu nr (...)/11 w przedmiocie badania ścieków przemysłowych pod kątem ChZTCr. W piśmie z 16 grudnia 2011 r. powód poinformował pozwanego, że z uwagi na przekroczenie wartości pH ścieki odprowadzane do urządzeń kanalizacyjnych przy ul. (...) ul. (...) przekwalifikowano z II grupy taryfowej do III grupy taryfowej na podstawie Uchwały nr (...) Rady Miejskiej w G. z dnia 26.10.2011 r., w konsekwencji czego od dnia 1 stycznia 2012 r. zwiększy się opłata za odprowadzenie ścieków. Pozwany nie zgodził się ze stanowiskiem powoda i w odpowiedzi wskazał, że parametrem wiążącym strony w rozliczeniach

jest parametr ChZTCr, a jednostką, która w sposób naturalny dokonała oceny ścieków było w ustalonym przez strony zakresie laboratorium (...).

W dniu 31 października 2012 r. powód wystawił pozwanemu fakturę nr (...) na kwotę 111.830,82 zł.

Sąd Okręgowy przy tak poczynionych ustaleniach uznał, że powództwo po jego ostatecznym sprecyzowaniu zasługiwało na uwzględnienie tylko w zakresie uznanej przez pozwanego kwoty 22.593,43 zł, stanowiącej resztę należności obliczonej według stawek określonych w II grupie taryfy opłat, nie znalazł natomiast podstaw do zastosowania stawek przewidzianych dla ścieków zaliczanych do III kategorii taryfowej. Sąd Okręgowy wskazał przy tym, że zgodnie z umową stron każde badanie, które miało być podstawą zmiany opłat za ścieki po uprzednim zaszeregowaniu ich do odpowiedniej grupy taryfowej, musiało być przeprowadzone przez niezależne laboratorium, na wybór którego miał mieć wpływ także pozwany. Ponieważ powód nie dopełnił tego warunku w odniesieniu do badań w zakresie odczynu pH, które według powoda miałyby decydować o zaszeregowaniu spornych ścieków do III kategorii taryfowej, Sąd Okręgowy uznał, że powód nie mógł skutecznie domagać się zmiany stawki taryfowej. Z tego też względu powództwo w zakresie ponad kwotę 22.593,43 zł zostało przez Sąd Okręgowy oddalone.

W apelacji od powyższego wyroku, zaskarżając go w części oddalającej powództwo oraz zakresie kosztów postępowania, powód wniósł o jego zmianę i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje zgodnie z normami przepisanyymi, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

– błąd w ustaleniach faktycznych, polegający w szczególności na sprzeczności poczynionych ustaleń z wyciągniętymi wnioskami w zakresie ustalenia, że powód ma prawo ustalać grupę taryfową w oparciu o składnik pH, o którym nie ma mowy w pkt. 5 załącznika nr 2 do umowy stron, natomiast w zakresie metodyki badań należy stosować wspomniany zapis umowy, choć nie odnosi się on do odczynu pH;

– naruszenie art. 227 k.p.c. przez oddalenie dowodów z zeznań świadków i przesłuchania stron na okoliczność poboru prób ścieków przez pracowników powoda w obecności pracowników pozwanego, w sytuacji gdy przedmiotem sporu była interpretacja treści umowy, a zeznania świadków miały wykazać zgodny zamiar stron co do jej interpretacji w sposób przedstawiony przez powoda;

– naruszenie art. 100 k.p.c. przez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kwoty 654 zł z pominięciem faktu, iż powód wygrywa spór w przeważającym stopniu;

– naruszenie art. 3531 k.c. w zw. z art. 56 i art. 65 k.c. przez błędną wykładnię łączącej strony umowy i uznanie, że badania odczynu pH miały zostać przeprowadzone przez niezależne certyfikowane laboratorium.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania apelacyjnego

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji nie budzą zastrzeżeń. Uznając je za prawidłowe, Sąd Apelacyjny przyjął je za podstawę swojego rozstrzygnięcia.

W odniesieniu do zarzutu apelacji dotyczącego błędnego ustalenia, iż zapis punktu

5 załącznika nr 2 do umowy stron znajduje zastosowanie również w zakresie sposobu badań odczynu pH, należy zauważyć, iż nie można tu mówić o przyjętym przez Sąd ustaleniu faktycznym, lecz mamy do czynienia jedynie z

wnioskiem prawnym wyprowadzonym przez Sąd I instancji z niekwestionowanych ustaleń. Dodać można, iż Sąd I instancji prawidłowo odnotował w uzasadnieniu swojego wyroku, że stan faktyczny sprawy pozostawał bezsporny, a powód w apelacji nie kwestionował żadnego z ustalonych przez ten Sąd faktów. Powyższy zarzut należy zatem uznać za chybiony.

Spór między stronami sprowadzał się w gruncie rzeczy do wykładni wiążącej je umowy w części dotyczącej sposobu badania ścieków celem zakwalifikowania

ich do odpowiedniej kategorii taryfowej. Sąd Apelacyjny podzielił w tym zakresie stanowisko Sądu I instancji. W pierwszej kolejności wskazać tu należy, iż zgodnie

z art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. W związku z tym należy zauważyć, że nie ulega wątpliwości, iż celem określenia w umowie stron zasad przeprowadzania kontroli i poboru prób ścieków, szczególnie dla potrzeb kwalifikowania ich do poszczególnych grup taryfowych, było zapewnienie pełnej bezstronności tych badań i wykluczenie możliwych wątpliwości, co do ich rzetelności i dlatego strony ustaliły, że wykonawcą takich badań będzie laboratorium uzgodnione między stronami, a w razie braku porozumienia stron – laboratrium (...) O.. Faktem jest, że w załączniku nr(...) do umowy stron, określającym te zasady, wymieniono tylko badania w zakresie odczynu ChZTCr, a czynnik pH, który obecnie miałby decydować o zakwalifikowaniu odprowadzanych przez pozwanego ścieków do wyższej kategorii taryfowej, nie został w tym załączniku wymieniony, jednakże należy mieć na uwadze, że w czasie zawierania przez strony umowy czynnik ten nie był w ogóle brany pod uwagę przy ustalaniu odpłatności za odprowadzanie ścieków

i dopiero później – co jest niesporne – został wprowadzony uchwałą Rady Miejskiej

w G. jako również obowiązujący przy ustalaniu stawek opłat za ścieki.

Sąd Apelacyjny podzieliła ocenę Sądu I instancji, że umowę stron w tej sytuacji należy interpretować w ten sposób, że wszystkie badania, które rzutują na wysokość opłat, powinny być przeprowadzane w trybie określonym w punkcie 5a załącznika

nr (...) do umowy. Skoro taki tryb badań nie został zastosowany w rozpatrywanym przypadku, to zgodzić się należało z Sądem I instancji co do tego, że wobec niedochowania przez powoda uzgodnionych procedur brak jest podstaw do uwzględnienia jego roszczenia o zapłatę należności obliczonej według stawek

z wyższej grupy taryfowej.

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił zarzutu naruszenia art. 227 k.p.c. przez oddalenie dowodów z zeznań świadków i przesłuchania stron na okoliczność poboru prób ścieków przez pracowników powoda w obecności pracowników pozwanego, uznając, że zeznania świadków uczestniczących w pobieraniu próbek ścieków nie mogły wpływać na ocenę zgodnego zamiaru stron przy zawieraniu umowy, natomiast same strony swoje odmienne zapatrywania w tym względzie wyraziły w sposób wystarczający w pismach procesowych.

Zasadny okazał się natomiast zarzut dotyczący nieprawidłowego rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Sąd I instancji istotnie bowiem nie uwzględnił przy rozliczeniu kosztów, że znaczna część dochodzonego pozvem roszczenia – w kwocie 63.796,83 zł – została zaspokojona przez powoda już po wniesieniu pozwu, co należało traktować jako wygraną powoda w tym zakresie. Powód faktycznie wygrał sprawę w I instancji w zakresie 77%, uzyskując 86.390,26 zł z dochodzonej kwoty 111.830,82 zł. Powód poniósł w I instancji koszty w wysokości 9.172 zł, a pozwany 3.600 zł. Po rozdzieleniu tych kosztów na podstawie

art. 100 k.p.c. w stosunku 77 : 23 % powodowi przysługiwał od pozwanego zwrot kosztów w kwocie 6.250 zł. W tym zakresie rozstrzygnięcie Sądu I instancji wymagało, zatem stosownej korekty.

Z powyższych względów, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w sposób wskazany w punkcie I sentencji, a w pozostałym zakresie apelację oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie

art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., przyznając pozwanemu zwrot kosztów zastępstwa prawnego w wysokości taryfowej.

KP